

Arjen Tillema (links) en Paul Arlman van Transparency International Nederland

Arlman vult aan: “Waarschuwen is een belangrijk onderdeel van onze missie. We kunnen bedrijven waarschuwen dat ze zich aan de wet moeten houden, maar dat kunnen ze zelf ook wel bedenken. Je kunt ze ook waarschuwen voor de risico’s op ethisch, moreel en reputationeel vlak. Als je als organisatie op het randje opereert, hetzij ethisch, hetzij moreel of juridisch, dan kun je er gemakkelijker van afvallen.”

Tillema: “In mijn praktijk als advocaat heb ik instellingen nog wel eens voorgehouden: je zou niet alleen moeten zien wat de wet nu van je vereist, maar je moet je ook een beeld vormen van de eisen die het publiek aan je stelt, niet alleen nu, maar ook over bijvoorbeeld vijf of tien jaar. Je handelen van nu wordt misschien in 2018 onderzocht en in 2020 worden de conclusies getrokken. Dan wordt er niet meer gekeken naar de norm van 2015, hoe unfair dat ook kan voelen.”

Hoe kan het dat er de laatste jaren zo veel corruptie- en fraude-affaires naar buiten komen?

Arlman: “Als je tien jaar geleden omkocht, kwam dat niet naar buiten. Dat dat nu veel vaker gebeurt, heeft onder meer te maken met de opkomst van sociale media, waardoor misstanden veel sneller in de openbaarheid komen. Een andere belangrijke ontwikkeling is de toepassing van de strenge Amerikaanse anti-corruptiewetgeving. Ook bedrijven die buiten de VS opereren zullen hard aangepakt worden door de Amerikanen in geval van misstanden. Een transactie in dollars of benadeling van een

Amerikaanse concurrent waar ook ter wereld kan ervoor zorgen dat het Amerikaanse ministerie van Justitie of toezichthouder SEC achter je aan komt en gigantische boetes oplegt.”

Tillema: “De Lockheed-affaire uit de jaren ’70 was nota bene een belangrijke aanleiding voor de Amerikaanse Foreign Corrupt Practices Act. Die ruime inzet van anti-corruptiewetten in de VS is overigens vooral ontstaan uit eigenbelang. Amerikaanse bedrijven voelden zich benadeeld omdat zij zich moesten houden aan allerlei hoge standaarden en bedrijven uit andere landen niet.”

Tillema vervolgt: “Corruptiebestrijding omvat uiteraard meer dan alleen geld binnenhalen door handhavers. De ethische component speelt ook mee. De notie dat corruptie zaken corrumpeert, bijvoorbeeld armoedebestrijding belemmert en ervoor zorgt dat medicijnen niet in ziekenhuizen komen en kinderen niet naar school kunnen. Corruptie heeft een directe impact op bijna alles. Het speelt globaal gezien ook in bijna alle sectoren, en daar moet iets aan gedaan worden.”

Arlman: “Ik vroeg ooit aan een bestuurder van een grote beursgenoteerde onderneming wat het ergste van corruptie is. Zijn antwoord: dat er de foute beslissingen uitkomen. Dat is voor het bedrijfsleven een cruciaal punt.”

Jullie zijn voortdurend bezig om onder meer bedrijven bewust te maken van de negatieve impact die corruptie heeft. Is het niet hemeltergend dat dit nog nodig is?

Arlman: “Ja, dat is zo. Om je bezig te houden met corruptiebestrijding moet je optimist zijn, anders hou je het niet vol.”

Hoe vaak bent u in uw tijd bij Transparency International voor naïef versleten?

Arlman: “Natuurlijk ben ik weleens uitgemaakt voor een naïeve zeur.

‘CORRUPTIE HEEFT INVLOED OP BIJNA ALLES. DAAR MOET IETS AAN GEDAAN WORDEN’